

OBSAH

- Rozměr teoretický a ohraničené možnosti uvádění tohoto rozměru v život (3 - 7)
- Rozměr historický a srovnávací (8 - 27)
Hovory českých zemí s Evropou střední i s dalšími zeměmi Evropy a světa dilem Komenského a Lindnera. Hovory Evropy s českými zeměmi. Vrchol hovorů a proudění nápravných ideí v období ČSR v letech 1918 - 1938. Teorie "mostu".
- Rozměr v oblasti kultury a filozofie (28 - 52)
Zázemí antropologické, teologické, etické. Bůh a člověk v pedagogické teleologii jako finálních záměrech vzdělání i výchovy. Revoluce a evoluce. Marx či Masaryk. Herbart, Tolstoj či Dewey. Spor o smysl českých dějin a differentia specifica. Reformní a alternativní teorie i praxe. Moderna a postmoderna.
- Rozměr sociálně nápravný (53 - 76)
Pedagogika jako také pomoc (Help, Hilfe) dítěti, mládeži, občanům. Všennápravné a permanentní úsilí ve smyslu odkazu Komenského. Teorie problematiky. Od pedopsychologie z počátku XX. století k sociální a pedagogické psychologii dneška jako opoře těchto snah.
- Rozměr doteků svobody a zodpovědnosti (77 - 84)
jako činitel prostupující zmiňované i následující rozměry pedagogiky a věd jí blízkých. Apotheoza svobody a strach ze svobody. Mít či být? Povzbuzení, zákaz, vina a trest. Führen oder Wachsenlassen. Laissez passer. Komenského "schola ludus" a současně "leges scholae (et societatis) bene ordinatae".
- Rozměr vztahů vědy a techniky, ekonomiky a transformace soustavy vzdělání, vzdělávání a výchovy (85 - 94)
Doslov či kacířský esej. Vitáme propojení hodnot sociobiologických, ekonomických a obecně humanitních. Od Rousseauových protestů proti vlivu kultury XVIII. století na formování člověka k Einsteinově důvěře v kultivaci mládeže prostřednictvím nového "ducha škol" ("samo vyučování to dělat nemůže"). Český doprovod těchto tezí. Prognózy, futurologie, utopie. Zápas s realitou. Model škol budoucnosti jako "naděje zítřků".
- Literatura a poznámky (95 - 103)
- Resumé (české, anglické, německé) (104)